

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

Til: Studentparlamentets representanter
Fra: Studentparlamentets Arbeidsutvalg

Saksnummer: SP 135/10
Sakstittel: Teologisk fakultets fremtid på UiO
Saksansvarlig: Aksel Braanen Sterri

11

12 Vi ønsker oss et mangfold av forskningsmiljøer og utdanninger på UiO. Den eksisterende
13 fakultetsstrukturen (åtte fakulteter totalt) speiler i dag dette mangfoldet av forskningsmiljøer og
14 utdanninger. I dag bes Studentparlamentet ta stilling til framtiden til Det teologiske fakultet (TF).

15 TF er et lite fakultet, med en årsenhet i "kristendom", to bachelorprogrammer ("teologi og
16 kristendom" og "religion og samfunn"), seks masterprogrammer, hvorav ett er en "erfaringsbasert
17 master" i "praktisk teologi", og ett profesjonsstudium i "teologi". "Fakultetet har om lag 500
18 studenter på sine ulike studieprogrammer, og en vitenskapelig stab på 15 professorer, 6 andre
19 vitenskapelige stillinger og til sammen 24 midlertidige vitenskapelige stillinger", kan vi lese på TFs
20 egne nettsider.

21 Grunnen til at TF diskuteres her i dag, er hovedsakelig to ting:

- 22 ✓ For det første utdannes det prester på fakultetet, noe som må sies å være problematisk sett
23 fra et vitenskapsrealistisk synspunkt,
- 24 ✓ for det andre vil et teologisk fakultet uten presteutdanning, kunne sies å være et fakultet
25 uten eksistensberettigelse. De gjenværende studiene kan likeså godt eksistere på andre
26 fakulteter.

27 Profesjonsstudiet i teologi har som fremste formål å utdanne prester til Den norske kirke. Med et
28 vitenskapsrealistisk standpunkt i bunn kan det stilles spørsmålstegn ved å blande utdannelsen av
29 prester, som i sin stillingsbeskrivelse er nødt til å ta for gitt guds eksistens og at Jesus døde for våre
30 synder, med det vitenskapelige studiet av religion. Prester har som kjerne i sitt virke, noe som til en
31 viss grad må gjenspeiles i utdannelsen, ting som ikke er sanne eller ikke noen gang vil være mulig å
32 avgjøre om er sanne eller ikke. Det vil altså måtte være snakk om tro i deler av en slik utdannelse,
33 ikke vitenskap.

34 For mange er dette irrelevant. Det som er avgjørende for flere er at en presteutdanning på UiO er et
35 samfunnsansvar vi har overfor samfunnet som helhet. Ved at universitetet utdanner prester
36 modererer vi religiøse strømninger. Argumentet går på at prester som utdannes fra UiO er mer
37 liberale enn sine kollegaer fra høyskolene. Det er flere grunner til at dette argumentet ikke er særlig
38 godt.

- 40 ✓ For det første, hvilke kriterier har en for å avgrense et slikt argument? Hvilke andre religiøse,
 41 eller politiske strømninger, i samfunnet, er det man ikke skal moderere? Dette ser vi tydelig
 42 med forslaget om å tilrettelegge et tilbud for imamer på UiO. Ønsker man først prester på
 43 UiO, så bør man også gi imamer en liknende mulighet. Videre, hva gjør vi med New age
 44 religion eller Marthas engleskole?
- 45 ✓ For det andre, gjelder dette argumentet for noen andre studieretninger på UiO? Gir det
 46 mening å si at målet med en utdanning er å gjøre sosiologen mer moderat i sitt yrke eller
 47 psykologen mindre ekstrem? Begrunnelsen må være at en leverer faglig sterke kandidater,
 48 ikke annet.
- 49 ✓ For det tredje, argumentet om at TF fungerer som et middel for å moderere religiøse
 50 strømninger i samfunnet, er noe TF selv ville reagert sterkt på. Og det med rette. Ønsker vi at
 51 vi skal forsvare fakulteter på UiOs eksistens ved å henvise til at det fungerer som et
 52 modererende middel, og ikke på grunn av dets faglige kvalitet?
- 53 ✓ For det fjerde, holder egentlig argumentet om at UiO fungerer modererende? De som hevder
 54 dette baserer seg på følgende bevis, kandidater fra TF er mer liberale enn kandidater fra
 55 andre fakulteter. Men som Kjartan Fløgstad viser i boka Grense Jakobselv, er det ingen
 56 automatikk i at en akademisk utdanning modererer. En konkurrerende forklaring kan være at
 57 de liberale søker seg til UiO. Kan vi egentlig si noe om hvilken som er mer korrekt? Og siden
 58 TF er en autonom enhet, hvilke garantier har vi for at dette ikke kan bli annerledes?
- 59 ✓ For det femte, er det virkelig nødvendig å moderere kristendom med en akademisk
 60 utdanning? Hvorfor kan ikke Den norske kirke selv stå for utdannelsen av prestene, og
 61 hvorfor er kandidatene fra Menighetsfakultetet ikke like kurante prester som de fra TF? Er
 62 det legitimt at sekulære stemmer skal bestemme hvilke prester en menighet bør ha?

63 2) Profesjonsutdannelsen i teologi har vært kjernen i teologi siden starten, og var inntil 1990 det
 64 eneste studietilbudet man hadde på TF. Fjernes dette, kan en spørre seg hva som er igjen. Student på
 65 TF, Kjell Sjøberg, argumenterte i Universitas 3. November for at det å fjerne profesjonsstudiet ville
 66 være bra for TF:

67 TF vil kunne ha vitenskapelig tyngde ved å fokusere på de rent humanistiske studiene. Et nytt
 68 studie i år er bachelor innen religion og samfunn, som ikke tar utgangspunkt i tro men i viten, en
 69 beskrivelse som knapt kan brukes om cand. Theol. Fakultetets utfordring bør være å ha et rent
 70 objektivt forhold til en rent subjektiv lære.

71 Det er vanskelig å være uenig i Sjøbergs ønske for TF. Likevel kan det å fjerne
 72 profesjonsutdanningen være å fjerne eksistensgrunnet for fakultetet. Teologi har tradisjonelt vært
 73 læren om Gud. Men dette har aldri vært det eneste teologien har tatt for seg. Skillet mellom teologi
 74 og filosofi, eller teologi og samfunnsvitenskap har ikke alltid vært klart. Hva teologi er, er fortsatt ikke
 75 helt enkelt å definere.

77 Læren om Gud er på sin side vanskelig, hvis ikke umulig, å forene med vitenskapelige idealer. Læren
78 om noe som vi ikke kan studere eksistensen av, kan ikke gjøres til et systematisk studie, som
79 vitenskapen er. Men på den annen side handler ikke all forskning på TF om studiet av Gud. Det
80 handler i større grad om studiet av tro. Man forsker på hva bibelen sier, mennesker sitt forhold til
81 Gud, på historien hvor religion har vært svært sentral og så videre. Slik sett er teologi nå et tverrfaglig
82 studium hvor fellesnevneren er religion.

83 Men det er ikke bare TF som er interessert i religion og menneskers forhold til tro. Religionshistorien
84 studeres allerede på historie, bibelen studeres på litteraturvitenskap, menneskers forhold til en
85 gudlig størrelse er et spørsmål for biologer, psykologer, sosialantropologer og filosofer. Det at det
86 foregår forskning på TF er hevet over all tvil. Spørsmålet er likevel om "den humanistiske
87 forskningen" ved TF like godt kan ligge andre steder, hvis vi fjerner presteutdanningen. De
88 humanistiske studiene har lite å tjene på å være tett koblet til et prestestudie. Det samme kan sies
89 om deres plass på TF. Studiet av religion bør forbli, men hvorfor et eget fakultet som har læren om
90 tro og gud, som viktige ledestjerner i både forskning og utdanning?

91 Studiet av religion er viktig av flere grunner. Det er viktig for å forstå vår historie, vår samtid og det er
92 viktig for å forstå resten av verden som i veldig stor grad fortsatt er befolket av religiøse mennesker.
93 Det går kanskje ikke an å forstå mennesket uten å forstå dets hang til det religiøse. Men en trenger
94 ikke et teologisk fakultet for å legge til rette for slik forskning, og kanskje bør en heller ikke ha det.

95 Studentparlamentet bes på dette og annet relevant grunnlag om å fatte et vedtak om TFs framtid:

96

97 Forslag til vedtak:

98 **Aksel Braanen Sterri og Tine Tång Engvik ønsker primært å vedta punkt 1), sekundært punkt 2)**

- 99 1. Teologisk fakultet bør legges ned. Profesjonsutdanningen i teologi bør ikke tilbys på
100 Universitetet i Oslo etter at den siste kandidaten som nå er tatt opp uteksamineres. Resten
101 av studieretningene kan flyttes til andre fakultet.

102

103 **Ingeborg Marie Østby Laukvik og Torkil Vederhus ønsker å vedta punkt 2)**

- 104 2. UiO bør ikke lenger tilby en profesjonsutdanning i teologi.
105 Det teologiske fakultet bør ha andre teologiske studietilbud, også i annet enn kristendom.

106

107 **Wenche D. Åsheim ønsker å vedta punkt 3) :**

108

- 109 3. Som en følge av at vi ønsker at det både skal tilbys et profesjonsstudium i teologi og
110 teologiske studieretninger, bør likebehandlingsprinsippet gjøre at UiO legger til rette for
111 studietilbud rettet mot religiøse ledere fra ulike tros- og livssynssamfunn.

112